

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 24
marec 2014
cena 0,60 EUR

3

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Sloboda je silný magnet

Do rodiny železničarskeho výpravcu sa 30. júla 1953 narodilo ôsme dieťa, Jozef Herman. Ďalšia sestra sa dožila iba niekoľkých mesiacov, takže Jozef sa stal najmladším Hermanovcom. Mal iba dva roky, keď mu zavreli otca. Z väzenia sa vrátil po dvoch rokoch a natrvalo sa zapísal do synovho kádrového posudku. Aj do spomienok. Dostal čokoládu a otec si ho pestoval na rukách.

NÁŠ ROZHOVOR

Prečo sa dostal do väzenia?

Za prvej Slovenskej republiky odmietol narukovať na vojnu. Takže sa dostal ako výpravca do ilavskej väznice pre mladistvých a pracoval pre hlinkovcov. Žiaľ, nenašiel sa nijaký jeho preukaz. Mali za úlohu vagónovať Židov, za čo ho po vojne zavreli. Nevedel som, čo môj otec robil počas vojny, to som sa dozvedel až v neskoršom veku.

Jozef Herman s manželkou Helenkou.

Foto archív

Takže osem detí zostalo bez otca?

Koho to zaujímalo? V tom čase sa práve zakladali družstvá, mama sa rozhodla, že tam pôjde robiť. Bolo treba živiť rodinu. Najskôr však musela vstúpiť do strany. Všetky deti sme jej pomáhali pri robote. Často namiesto školy sme robili v družstve.

Pásli kravy a tak.

Ako otec vnímal nastupujúci režim?

Ako bývalý člen Hlinkovej gardy. Pochádzal z majetnej rodiny, vo Sv. Juri nakúpil mnoho pôdy. Po vojne o všetko prišiel.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Arpád Tarnóczy
Trpeli sme za ideály

2

Eva Zelenayová
Nie je dobojované

3

P. Šebastián Labo SJ
Nekomplikujte situáciu

4

Peter Mulík
Viac-menej o židoch

6

Július Homola
Veľavravné mlčanie

7

Ján Litecký Šveda
K základom Slovenského štátu

9

Vojtech Ottmar
Čudná doba

12

Jozef Špak
Éra duchovnej biedy

13

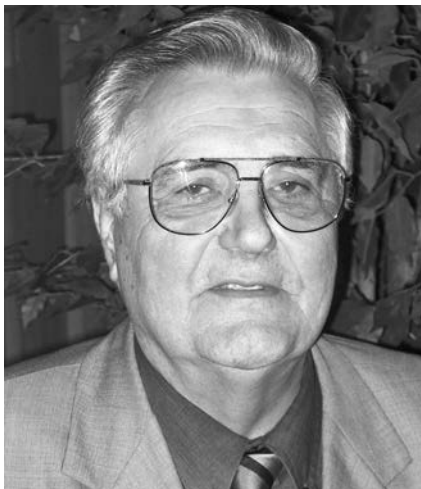
Politickí väzni sú povinní vydať svedectvo

Trpeli sme za ideály

Už mnohokrát sme potvrdili, že si plníme povinnosť svedkov doby totality, aby sme učinili zadosť ľuďom, vlastencom, ktorí v boji s totalitou obetovali svoje životy, zdravie a mladosť. A spolu s nami aj blízki ľudia obetí, ktorým režim poprel a vzal všetky ľudské práva. Tí, čo ešte žijeme, máme svoj názor na súčasné dianie a stav spoločnosti. Útok na naše dedičstvo, ktoré nám zanechali otcovia a snaha ho vymazať z našich pamätí je morálnym prepacom, bohužiaľ takmer celej Európy. Následky tejto dekadentnej morálky sú hmatateľné vo všetkých oblastiach nášho života a preto je potrebné vysloviť svoj názor, aby história mohla odpovedať na otázku: Čo na to tí, čo za zmenu platili najviac?

Keďže ekonomike nie je čo vyčítať v pomere k iným krajinám eurozóny, najťažšie mi je sledovať, ako s obrovskou podporou médií vydierajú majoritnú spoločnosť ľudia s poruchami sexuality – homosexuáli a ďalšie skupiny sexuálnej inakosti. Nie je dňa ani hodiny, aby si títo novodobí výpalníci nevynucovali pozornosť na úkor skutočne hendikepovaných ľudí zo zdravotných dôvodov. Mimovládne organizácie, mimochodom dobre situované, ústami svojich šéfov vnucujú názory, aké im diktujú ich „sponzori“. Svoje súkromné problémy podsúvajú celej spoločnosti a keďže si privlastňujú nielen právo obžalovať, ale aj súdiť, vychádza nám, že Európa je najzaostalejšia spoločnosť. Kresťanské základy, na ktorých vyrástla európska kultúra, sú negované, ba až nenávidené mocou, ktorá chce a možno už aj úspešne rozbila a rozbíja rodinu, ako základ národov či štátov.

Bohužiaľ, najviac mediálnych loka-

jov máme na Slovensku. Tí, čo ešte smútiť za Benešovou republikou to majú jasné. Priam nenávistné útoky v českých zemiach najmä proti katolíkom sú zjavné. Napríklad v českej TV ich označujú za „zločineckú organizáciu“ a za zločincov aj sv. Cyrila a Metoda. Vo svete je veľa miest, kde sú kresťania vraždení a fyzicky napádaní z holej nenávisti. Tam sú však páchatelia väčšinou talibanci či iné gangy. Vychádza to tak, že liberálni radikáli a starí aj noví marxisti, či slobodomurári už majú zbrane nabité. Jednou zo zložiek tejto armády sú aj predstavitelia inakosti, ktorí majú zelenú v Bruseli a ten to následne vnucuje aj nám.

Nedá mi nespomínať na čas v žalároch, kde sme snívali svoj sen o slobodnom svete. Ak by som mal hodnotiť koľko z predstáv politických väzňov sa plní, tak veľmi málo. To sklamanie bolí. Najviac diskriminujú našu spoločnosť tzv. mnohé občianske združenia, ktoré boli stvorené pre destabilizáciu štátov a pre negovanie všetkého, čo je národné a kresťanské. Nedá mi necitovať J. Londona „Ak z nejakej skupiny ľudí urobíme fetiš,

ktorého sa nikto nemôže dotknúť, či hovoriť o ňom, alebo nedajbože vtipkovať, ihneď to onálepkujeme ako rasistické, či porušujúce ľudské práva, tak potom čosi nie je v poriadku!“ Skresľovanie histórie a zveličovanie chýb, či omylov je pracovným nástrojom tých, čo chcú vládnuť sami a to nad všetkým a všetkými. Treba si uvedomiť, že kto nepozná pravdu, je iba hlupák, ale kto ju zatajuje, je zločinec. Kto je potom ten, čo pravdu aj úmyselne zamlčuje? Nám politickým väzňom nesmie a nemôže byť ľahostajný tento trend Európy a hlavne našej vlasti – Slovenska.

Apelujeme a apelujeme na našich spoluobčanov a nami volených zástupcov, aby tento trend odvrátili a prejavili názor väčšiny svojich voličov. V princípoch rodiny bolo a je dedenie, dedičstvo, myslím posolstvo, poznatky, ktoré nám zanechali starí rodičia, rodičia a my ho zanechávame našim deťom a vnukom. Cicerova múdrosť „nevedieť čo sa stalo predtým, než som sa narodil, znamená toľko, ako navždy ostať dieťaťom,“ by mala povzbudiť záujem o našu minulosť. Ak naša súčasná generácia musí počúvať z oficiálnych prameňov niečo úplne iné, ako sme prežili, tak platí Shakespeareove, je niečo zhnité v štáte Dánskom.

Preto znova vyzývam politických väzňov a ich blízkych, priamych svedkov doby, v ktorej sme žili, aby svedectvo o tom zanechali potomstvu a celému národu. Národy, ktoré majú pamäť, majú budúcnosť. Za túto pravdu nás zatvárali a mnohých aj popravili.

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Peter Bielik, Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **Fax:** 02-5296 4610 ● **e-mail:** info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 0,60 EUR ● **Celoročné predplatné:** 7 EUR ● **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 45 USD vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Sberbank Slovensko:** 4000128109/3100 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** ART&PRESS, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Bieda našej pamäti

Ústav pamäti národa nie je spoločnosťou prijímaný konsenzuálne. Najmä po udomácnení sa mladých historikov v ústave, nezaťažených balastom a historických nánosov po ére reálneho socializmu, sa začal badateľný nátlak na jeho pracovníkov. Vláda Ivety Radičovej dokonca predložila nový návrh zákona o činnosti ÚPN, ktorý veľmi ostro kritizoval Ján Čarnogurský. Na tlačovej besede ÚPN povedal, že „vlastne likviduje nezávislosť ÚPN a tým pomerne veľmi skoro bude likvidovať ÚPN ako nezávislé samostatné centrum výskumu a interpretácie moderných slovenských dejín“.

V súčasnosti pokračujúca destabilizácia ústavu dáva Čarnogurskému za pravdu. Komusi veľmi prekáža, že sa stal po Historickom ústave SAV, druhým centrom výskumu a interpretácie moderných slovenských dejín.

(zl)

Historici ako Peter Mulík, Ivan Mrva alebo bývalý predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Ivan A. Petranský si vždy dokázali nájsť čas na stretnutia s politickými väzňami. Na úžitok pre obidve strany. Na obrázku v rozhovore s emeritným arcibiskupom Jánom Sokolom počas sympózia v Smoleniaciach.

Foto Vlastimil Morávek

Nie je dobojované

Testament kňaza a národovca Andreja Hlinku je jednoduchý a jednoznačný: Za Boha, za národ. Táto výzva obsahuje všeludské hodnoty, zasadzuje človeka do sociálneho spoločenstva. Aj traja mušketerieri boli sympatickí preto, že sa dokázali zastať jeden za všetkých, všetci za jedného.

Súčasný neoliberálny ošial s jasnou preferenciou na jednotlivca, vracia človeka kdesi na úsvit jeho jestvovania. A napokon ho oberá o miesto v spoločenstve. O vzťahy v rodine, obci, štáte. Okato sa presadzuje na úrovni sexuálnej orientácie a vedie až k zrušeniu rodov. Dotazníky pre všetky tri stupne vysokoškolského štúdia napríklad neobsahujú kolónku otec, matka, ale rodič, rodič. V súlade s ideológiou gender, ktorá rod považuje za duševný stav. Vychádzajúc v ústrety extrémizmu v pohlavnej orientácii, sa mení aj ľudsko-právna agenda v Európskej

únii. V únii, ktorá je inak nekompromisná voči iným formám extrémizmu. Za extrémizmus dokonca považuje kresťanské symboly na verejnosti, ako sme sa aj na Slovensku mali možnosť o tom presvedčiť, keď sme na jubilejnú dvojeurovku navrhli patrónov Európy(!) sv. Cyrila a Metoda.

SLOVO SVEDECTVA

Keď sme si v roku 1989 vydobyli slobodu, vôbec nám nenapadlo, že by sa mohla deformovať bez použitia násilia. Stalo sa. Za necelého štvrt storočia sme sa priveľmi vzdialili od modelu slobodnej, demokratickej, prosperujúcej spoločnosti. Hlinkov odkaz za Boha, za národ je preto veľmi aktuálny aj dnes. Isteže nemožno očakávať, že by bol blízky zvyšku nekresťanského obyvateľstva v našom štáte, ktoré však tvorí zanedbateľnú menšinu. Ibaže historická skúsenosť hovorí, že každá

menšina sa dá využiť ako nástroj nátlaku. A vôbec sa nedomnieva, že je zneužívaná, naopak, teší sa, že Niekto rešpektuje jej ľudské práva. V súčasnosti pozorujeme, ako je na rozklad spoločnosti využívaná štvorpercentná menšina LGBT, ktorú tvoria lesby, gayovia, bisexuáli a transsexuáli. Pritom spolu s presadzovaním práv skupín LGBT sa vedie atak aj na cirkev. Vždy sa nájde niekto ukrivdený, za koho by mala pykať celá cirkev. Obrovská schopnosť technologických informačných systémov pretvára zmýšľanie ľudí na obraz objednávateľov. Nie je jednoduché zorientovať sa v búrke informácií. Najmä ľuďom, ktorí nezdedili duchovné bohatstvo predkov. Aj keď politickí väzni komunistického režimu netvorili veľkú skupinu obyvateľstva, sú pevným ostrovom spoločenstva uchováujúceho testament Hlinku.

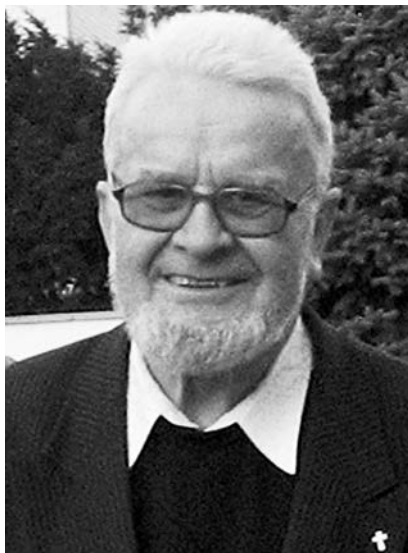
Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Česká lobby v prospech Róberta Bezáka

Nekomplikujte situáciu

Kauza odvolaného trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka netrápi len niektoré slovenské masmédiá, ale aj biskupov v Českej republike. Ako keby nemali dosť svojich vlastných pastoračných problémov a starostí. Počas februárovej návštevy Ad limina apostolorum v Ríme „českí a moravskí biskupi požiadali pápeža Františka, aby sa stretol s odvolaným arcibiskupom Róbertom Bezákom. V rozhovore pre českú kresťanskú televíziu Noe to uviedol ostravsko-

opavský biskup František Lobkowicz. Bezáka odvolal z úradu trnavského arcibiskupa pápež Benedikt XVI. 2. júla 2012.“ (správa TASR 18. 2. 2014). K prehnanej až dojímavej starostlivosti o Róberta Bezáka sa pred časom kriticky vyjadril aj známy slovenský jezuita **P. Šebastián Labo**, autor vyše 20 kníh o pápežoch. Ako člen PV ZPKO redakcii SVEDECTVA poskytol list, ktorý 9. septembra 2013 napísal do Prahy kardinálovi **J. Em. Dominikovi Dukovi OP.**

P. Šebastián Labo SJ

Drahý otec kardinál,
škoda, že som Vám nenapísal skôr. Som Slovak, ale žiadny „čechožrút“. Moja švagriná pochádza z Domažlic. Veľký umelec a katolík, vzácny človek pán Ota Tichý bol do roku 1963 mojím milým známym, ktorý ma pri mojich návštevách nazýval, môj mladý slovenský priateľ, podobne ako skvelý kardinál Trochta. Šesť rokov som bol v duchovnej formácii otca Tomáša - kardinála Špidlíka SJ, vychádzajúc spolu jedinečne. Pred pár dňami ma príležitostne navštívil úprimný a veľký priateľ P. Richard Čemus SJ.

Pán kardinál, chcem sa dotknúť Vášho príspevku pred časom, v ktorom ste bránili bývalého arcibiskupa Róberta Bezáka. Kto sa objektívne

vyzná v komplikovanej situácii, kto pozná dobre Róberta Bezáka, by Vám povedal: „Pán kardinál nepoznáte toho človeka a zbytočne komplikujete už dosť umele zamotanú situáciu. Žiaľ, Váš pohľad je jednostranný, namiesto potrebnej solidarity v duchu pravdy a spravodlivosti so slovenskými spolubratmi. Nejdem hlbšie do konkrétnej situácie; časom bude o cause Bezák uverejnený podrobný materiál a Vy si budete môcť urobiť pravdivý obraz.

K Vášmu pomocnému biskupovi, Mons. Václavovi Malému, ktorý bol v Trenčíne na prvej Pohode, a nemal

k tomu žiadne kritické pripomienky, možno povedať, že majú pravdu tí, ktorí o ňom tvrdia, že je lepší na občianskych zhromaždeniach, ako v teologických zápoleniach.

Vy, pán kardinál, poznáte reči R. Bezáka z Trenčína a z televíznych vystúpení? Myslím si, že veľmi nie. Ak by ste ich poznali, tak by ste tak nesúdili, ako ste to urobili čiastočne na škodu slovenských biskupov, ale i Vašu. Prepáčte mi moju úprimnosť.

S katolíckym pozdravom a prosbou o Vaše apoštolské požehnanie.

Váš P. Šebastián Labo SJ

Kardinál Dominik Duka OP.

SPÝTALI SME SA

Arpáda Tarnóczyho,
člena Správnej rady ÚPN

Rozvrat v ÚPN?

● Správna rada Ústavu pamäti národa (ÚPN) v otvorenom liste žiada parlament, aby zastavil protiprávne konanie jej predsedu. Môžete to objasniť našim čitateľom?

Modus vivendi v nezhodách či rozporoch medzi správnu radou a jej predsedom je v tom, že predstavy predsedu o „fungovaní“ ústavu a o funkcii správnej rady sú v absolútnom rozpore s existujúcimi a dosiaľ platnými stanovami, podľa ktorých ústav existuje. Súčasné konanie predsedu Správnej rady ÚPN poškodzuje ústav ako taký a slúži tým, ktorí jeho potrebu trvale spochybňovali či spochybňujú.

(ez)

14. marec

Odbíja 14. marec,
tak ako každý rok
zvučne,
aj keď nijaké hodinky ho neukazujú správne.
Rolexky ani Breitlingy,
internacionála ho neskanduje na zjazdoch,
televízia vyrába celovečerný program zásadne bez kalendára,
v slovenskom rozhlase spievajú dedičia února.
Ale sme tu,
nevieme dňa ani hodiny,
len sviatku.
A zabúdaný Dilong nám odkazuje
žalmy sa neplačú,
spievajú sa.

Ján Litecký Šveda

Ako sa rozhodneš?

Dal Pán Boh slobodnú vôľu páchať dobro, a či zlobu,
každému jednotlivcovi živočíšneho rodu,
ktorý sa hrdí titulom „človek“.

A od tej chvíle môže každý konať dobro,
ak to uzná za vhodné,
no môže urobiť aj to, čo bude iba jeho peňaženke výhodné,
aj keď za tým bude stáť odporný zločin.

Ako vodca karavány môže prekonať púšť,
no ešte ľahšie môže stlačiť spúšť, na puške namierenej na človeka
stojaceho pred múrom.

Aj ty, čitateľ týchto riadkov
môžeš po rokoch a či hneď,
urobiť krajším a či horším tento svet.
Veď tvoje konanie záleží iba od tvojej slobodnej vôle.

Vojtech Ottmar

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ Možnosť financovania rekonštrukcie centrálného Pamätníka popravených a umučených politických väzňov na Cintoríne Vrakuňa prerokuje Ing. Kovačovský s PhDr. Kluknavskou. S prof. Letzom dorieši honorár za pripravované dielo o protikomunistickom odboji a jeho existencii po roku 1989.

■ PV ZPKO 5. februára 2014 predložili Ministerstvu vnútra SR žiadosť o dotáciu zo štátneho rozpočtu na rok 2014.

■ Predsedovia regionálnych organizácií a pobočiek obdržia list s pokynmi na vykonanie výročných členských schôdzí. Zároveň im bude zaslaný návrh na zmenu organizačnej štruktúry PV ZPKO vzhľadom na obmedzené finančné prostriedky.

■ Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov sa vedenie PV ZPKO rozhodlo zredukovať priestory na Obchodnej ulici a vzdať sa jeden a pol kancelárie

v prospech hostela. Súčasne sa zrekonštruuje vykurovacia sústava. Dosiahne sa tým zníženie nákladov za nájomné.

■ Na Republikovej rade PV ZPKO, ktorá sa uskutoční po obdržaní finančných prostriedkov na tento rok, bude na programe aj spôsob financovania regiónov a regionálnych pobočiek.

Predpokladaný termín republikovej rady: apríl 2014.

Kardinál Walter Brandmüller o prvej Slovenskej republike

Viac-menej o židoch

Kniha Waltera Brandmüllera, emeritného predsedu Pápežského komitétu pre historické vedy, vyšla nedávno v slovenskom preklade Šoa na Slovensku a Katolícka cirkev. Ústav dejín kresťanstva kardinálovi W. Brandmüllerovi počas jeho pobytu v Bratislave 14. októbra 2013 udelil výročnú cenu za najlepšie historické dielo i pamätnú medailu 1150. jubilea misie sv. Cyrila a Metoda.

Tento popredný cirkevný historik sa vo svojej knihe zameriava najmä na problematiku rasového prenasledovania z pohľadu postojov a aktivít Katolíckej cirkvi. Teda jej predstaviteľov pri Svätej stolici, ako aj slovenského episkopátu. Autor sa nazdáva, že prezidenta republiky J. Tisa máme považovať výlučne za hlavu štátu, nie však za predstaviteľa cirkvi, lebo nemal nijaké také kompetencie. V texte však samotný Vatikán ústami svojho zástupcu G. Burzia argumentuje: „Na Slovensku je prezidentom kňaz. O to väčší je teda škandál a nebezpečenstvo, že zodpovednosť sa zvalí na Katolícku cirkev“. Cennou časťou knihy sú originálne dokumenty (v slovenskom preklade). Brandmüller, ako dlhoročný predseda Pápežského výboru pre historické vedy, mohol skúmať niektoré neprístupné dokumenty Archívu Kongregácie pre mimoriadne cirkevné záležitosti. Kniha vyšla v nemčine (2003) a v taliančine v Libreria Editrice Vaticana (2004). Slovenský preklad (2013) je vynikajúcim príspevkom do odbornej diskusie k téme rasového prenasledovania a prvej Slovenskej republiky (1939 -1945).

Politické aktivity Svätej stolice, aj osobný záujem pápeža Pia XII., sa v otázke rasového prenasledovania sústredili na intervencie slovenskej vlády a iné diplomatické iniciatívy, najmä s cieľom zabrániť deportáciám židov do nacistických koncentračných táborov. V tejto oblasti zohrával kľúčovú úlohu štátny sekretár kardinál Maglione a po jeho smrti v roku 1944 mons. Tardini.

Brandmüller vysvetlil genézu protižidovskej legislatívy I. SR aj s reakciami slovenskej hierarchie a kléru na ňu a na následné opatrenia. Na Slovensku boli známe encykliky Pia XI. proti komunizmu a nacizmu, preto v katolíckom prostredí neexistovali otvorené sympatie k nemeckej národnosocialistickej ideológii. Postavenie prezidenta Tisa sa zásadne zmenilo po slovensko-nemeckých rokovaniach v Salzburgu (1940). Brandmüller analyzuje memorandum slovenských biskupov a ich tri pastierske listy k „židovskej otázke“. V pastierskom liste slovenských biskupov, ktorý sa čítal 21. marca 1943 vo všetkých kostoloch (aj v Bánovciach nad Bebravou, kde bol J. Tiso farárom) a odvysielal ho aj Slovenský rozhlas, sa okrem iného píše: „Nikto bez ohľadu na národnú príslušnosť, nesmie byť bez zákonných dôvodov prenasledovaný a potrestaný. Samotný štát musí tieto normy dodržiavať a garantovať ich zachovanie“. A ďalej: „Pokrstený môže byť každý, o ktorom je príslušný kňaz presvedčený, že sa čestne

hlási ku kresťanstvu...“, čo zásadným spôsobom odporovalo rasovej legislatíve v I. SR.

Posledná kapitola Brandmüllerovej knihy sa venuje postojom Svätej stolice voči slovenskej politike. Odbornej verejnosti sú tieto veci väčšinou už dávno známe. Brandmüller to však podstatne rozšíril o dokumenty, ktoré doteraz neboli publikované. Pochádzajú nielen z archívu Štátneho sekretariátu vo Vatikáne, ale aj z iných archívov. Svätá stolica na slovenské pomery reagovala veľmi promptne. Dozvedáme sa o intervenciách chargé d'affaires G. Burzia u prezidenta republiky a na úrade vlády, ale aj o protestoch židovských organizácií v zahraničí, ktoré na Vatikán apelovali, aby chránil slovenských židov. Komentuje aj list prezidenta Tisa pápežovi Piovi XII. z 8. novembra 1944, ktorý definuje ako list, „ktorému chýba nielen úsudok, ale ktorý svedčí skôr o bezmocnosti a zaslepenosti, dokonca o cynizme, ktorým ospravedlňuje všetko, čo sa stalo“. Pritom prezident Tiso podľa svedectva vyslanca Slovenskej republiky pri Svätej stolici K. Sidora, čo sa v knihe aj uvádza, keď všetkým židom v septembri 1944 hrozili deportácie, po doručení oficiálnej nóty nemeckému veľvyslanectvu, osobne navštívil veľvyslanca, odvolajúc sa na slovenskú ústavu a dohody s nemeckou okupačnou mocou a žiadal, aby židia nachádzajúci sa v pracovných táboroch na Slovensku, ostali pod slovenským dozorom a neboli deportovaní.

Autor v prílohe zverejňuje viaceré dokumenty. Sú tam aj všetky pastierske listy slovenských biskupov. Treba oceniť, že vydavatelia slovenského prekladu (Libri Historiae) a prekladatelia (J. M. Bernadič a J. Zavarský) v titule použili slovo „šoa“, ktoré lepšie vystihuje to, čo sa so židmi cez II. svetovú vojnu stalo. Termín holokaust je veľmi nepresný a zavádzajúci, lebo označuje zvieraciu obeť v jeruzalemskom chráme, ktorá sa celá spálila. Nikdy však to nebola ľudská obeť.

Peter Mulík

Zľava apoštolský nuncius v SR Mario Giordana, prof. Milan S. Ďurica, riaditeľ UDKS, kardinál Walter Brandmüller a Ján Košiar na Apoštolskej nunciatúre v Bratislave pri príležitosti udelenia ceny kardinálovi Brandmüllerovi.

Veľavravné mlčanie

„S trpkými pocitmi sledujeme komentáre českých a slovenských médií k aktuálnym pamätným udalostiam“, napísal redakcii Svedectva Július Homola, člen našej organizácie. List pokračoval: „České masmédiá sa usilovali ospravedlniť činnosť, osudové rozhodnutia, zbabelý útek do zahraničia prezidenta ČSR Eduarda Beneša a zahmlievať jeho skutky akoby išlo o jeho takmer geniálnu politickú predvídavosť. Naproti tomu slovenské masmédiá sa vyjadrovali o prezidentovi SR Jozefovi Tisovi záporne. Tá nespravodlivosť našich ľudí je pre nás trápna a boľavá. Ponižovanie prezidenta Tisa považujeme za ponižovanie nášho celého národa. Preto sme sa usilovali aj v septembri 1993 o pravdu a spravodlivosť v otvorenom liste adresovanom vtedajšiemu prezidentovi ČR Václavovi Havlovi.“

Pán Homola ďalej len trpkó konštatuje, že Praha na otvorený list mlčala a oslovené slovenské redakcie tiež. Pripomeňme si sa aspoň časť zo šesťstranového listu Václavovi Havlovi.

Vážený pán prezident, prijmite naše úprimne roztrpčené pozdravy zo Slovenska. Počas svojej návštevy Bratislavy 27. augusta 1993 ste sa vyjadrili k odsúdeniu a poprave prezidenta SR Jozefa Tisa takto: „Rešpektujem výrok súdu, že išlo o vojnového zločincu, ktorý si zaslúžil prísny trest.“ Pán prezident, ostro protestujeme. Prečo bez ohľadu na objektívne skutočnosti urážate slovenského prezidenta? A tým aj slovenský národ. Prečo nás podceňujete? To nie sú bratské a kresťanské spôsoby. Nie sme nacisti a magori, ako nás, Slovákov, hanlivo označujú niektorí Vaši spoluobčania. (...) Jozef Tiso nie je na listine vojnových zločincov, konštatuje sa aj v knihe Pokus o politický a osobný profil Jozefa Tisa, zborník materiálov z vedeckého sympózia Časť-Papiernička, 5.-7. mája 1992, vydal Historický ústav SAV, Bratislava 1992. Obsahuje približne 40 referátov účastníkov sympózia. (...) Je všeobecne známe, že tzv. Národný súd v Bratislave, ktorým odsúdil Jozefa Tisa, nebol

Dobová snímka s J. Tisom.

Foto archív

vykonávateľom spravodlivosti, ale nenávisťou pomsty benešovských čechoslovákov a najmä E. Beneša, vtedajšieho prezidenta ČSR a gottwaldovských komunistov proti Slovákovi a skromnému vernému kňazovi, ktorý dokázal tak statočne a úspešne viesť a zveľadiť náš malý národ a štát v srdci Európy počas ukrutného vojnového požiaru, keď celú Európu gniavil a krvavil zákerný nacistický teror. Odsúdenie Jozefa Tisa v politickom procese to bola plánovaná justičná vražda. Rozsudok dopredu určil prezident Beneš a jeho poslušný služobník predseda Národného súdu Dr. Daxner. (...) Prosím, citujme zo Zborníka: str. 11: „Nacizmus bol Jozefovi Tisovi úplne cudzí. Spolupráca s nacistickým Nemeckom bola vynútená okolnosťami.“ Str. 12: „Proces s Jozefom Tisom bol ako politický proces zmanipulovaný a postoj Tisa na súde nemohol na jeho výsledku nič zmeniť. V zásade sú názory historikov ak nie totožné, tak aspoň dosť blízke.“ Str. 23: „Faktom je, že sa Tisovi podarilo uchrániť Slovensko pred nacistickou ideológiou.“ Str. 25: „Tisov život vyhasol, ale nevyhasla idea slovenskej samostatnosti.“

V otvorenom liste podrobne informujú Havla o výsledkoch vedeckého sympózia k sporným otázkam pôsobenia Jozefa Tisa. Napríklad, že

nemohol zradiť SNP, lebo zákon, podľa ktorého ho súdili, bol prijatý v roku 1945 a SNP sa udialo v roku 1944. Že sporným vyznamenaním 50 nemeckých vojakov zachránil Banskú Bystricu, Brezno a Zvolen aj s ich obyvateľmi pred zničením. Že žiaden iný štátnik v Nemcami okupovanej zóne sa neodvážil urobiť na záchranu Židov to, čo on. Hitler ho dokonca označil za bieleho Žida. Nehovoriac o tom, ako prosperoval štát počas vojny. Na str. 216-217 v Zborníku sa konštatuje: „Dr. Tiso obeť a martýr boja proti komunizmu. Aj vo vnútornej politike bolo Slovensko ďaleko od nastickej totality. Počas trvania Slovenského štátu nebol nikto popravený. Tiso nepodpísal ani jeden rozsudok smrti. Mnohí odporcovia režimu mohli verejne vystupovať a publikovať. (L. Novomeský, A. Bagar, aj G. Husák mali dobre platené zamestnanie.“

Prešlo už vyše dvadsať rokov od otvoreného listu, pod ktorým sú pečiatky organizácii v Žiari nad Hronom: Kresťanskej a sociálnej únie Slovenska, Konfederácie politických väzňov Slovenska a Slovenskej národnej strany s podpismi. A stále je téma prvej Slovenskej republiky tabu. Prečo? Čoho sa obávajú politické elity? Suverénny národ si zaslúži oddaných štátnikov. Nájdú sa takí?

(JH)

Omilostená vaňa

Mojich rodičov zatkli 14. januára 1952. Otecka popravi-
li 28. marca 1953 a mamičku odsúdili na doživotie. Z brati-
slavského bytu si tri opustené deti vo veku deväť, sedem
a tri roky prišiel zobrať starý otec, dôchodca v Ladomeri, le-
bo stará mama sa rozhodla, že sa o nás postará. Keďže
v tých rokoch bol na kúpu potravín uvalený lístkový systém,
stará mama vyslala do Bratislavy starého otca. Mal vybaviť
potravínové lístky, aby mala pre nás z čoho variť. Starý otec
sa však domov nevrátil. Aj jeho zaistili. Z väzenia sa vrátil
o sedem a pol roka, v roku 1959. Vtedy sme už lístky nepo-
trebovali...

Žili sme s chorľavou starou mamou v jej dome. Keďže
nás označili za nespoľahlivú rodinu, do nášho domu prideli-
li okrsára – príslušníka verejnej bezpečnosti – aj s rodinou.
Vystriedali sa u nás Zubákovci, Cimrovci, Bazalikovci a Gaš-
pírovci. Stará mama mala v dome už vybudované vodovod-
né i kanalizačné potrubie, ale v dedine ešte nebol zavedený
vodovod. Vodu teda nosila zo studne uprostred dediny. Ná-
sledne nás donútili vysťahovať sa z lepších, zrekonštruova-
ných priestorov domu a mohli sme obývať len letnú kuchy-

ňu, kúpeľňu a veľkú izbu, ktorá sa v zime nedala vykúriť,
takže sme aj spávali v letnej kuchyni.

Keď sa stará mamička dozvedela, že vaňu má dostať
okrsár, išla na Miestny národný výbor v Ladomeri požiadať
o vypustenie vane na kúpanie z exekučného konania. Po-
darilo sa jej to a vaňa nám zostala. Pomohla jej reuma.

Žiadosť o vani som ukázala bývalej poslankyni NR SR
Dane Podrackej a videla som, že ju zaujala. O niekoľko dní
som dostala od nej knihu, v ktorej bola báseň „Vaňa plná
milostí“. Poslankyňa Podracká vybavila pre rodiny
popravených politických väzňov odškodnenie, lebo vláda
Mikuláša Dzurindu na to v zákone č.462/2002 zabudla.
Zabudla na pozostalých po popravených politických
väzňoch! Niektorí politici zabúdajú, že na centrálnom
pamätníku v Cintoríne Vrakuňa (bývalý Ružinovský cintorín)
sú mená tých, ktorí boli popravení a položili to najcenejšie
čo mali a to svoj život za slobodu a demokraciu.

Margita Zimanová,
rodená Valentová

Miestny národný výbor v Ladomeri okres Kremnica.

V Ladomeri dňa 24.VIII.1953.

Okresný národný výbor fin.ref.

v K r e m n i c i .

Vec: Vypustenie vani na
kúpanie A. Dankovej
z Ladomera č.d.2-

MNV v Ladomeri podľa spoľahlivých správ zistil na dožadovanie
sa občianky Augustíny Dankovej, ktorá má túto vanu zaistenú pre priestupok
svojho manžela Augustína Dankovú údajne takto:

Podľa hodnoverných správ sa zisťuje, že táto nekompletná
kúpeľňa teda vana bola kúpená z vlastných zdrojov Dankovej ako výplatu
z majetku z roku 1936. Preto, že Augustína Danková je veľmi postihnutá reu-
matizmom a na základe toho bola nútená toto si obstarat' pre svoje zdravotné
podmienky. A preto MNV v Ladomeri navrhuje aby vana táto ako kúpeľňa bol
vypustená zpod exekučného pokračovania preto, že menovaná toto skutočne
si zakúpila pre svoje osobné zdravie a trpí stále túto nemoc ako reumatizmus
Preto sa navrhuje ONV fin.ref. aby túto výnimku jej udelil.

V Ladomeri dňa 24.VIII.1953.

Žiadateľ(ka):

Augustína Danková

[Handwritten signature]
za MNV:

K základom Slovenského štátu

Nnižný kútiK

Prvotným zámerom Knižného kútika v našom časopise je predstavovať knihy, ktoré by si zaslúžili vydanie nielen ako podnet na verejnú diskusiu, ale aj pre pozdvihnutie celkovej intelektuálnej úrovne nášho kultúrneho života. A nemusia to byť iba knihy cudzojazyčné s odporúčaním prekladu. Niekedy by bolo treba siahnuť aj do vlastných zdrojov a spraviť ďalšie vydanie starších kníh, ktoré sú absolútne nedostupné. Či už pre ich hodnotu historickú, alebo ako podnet na diskusiu, pravda, ak si to zaslúžia.

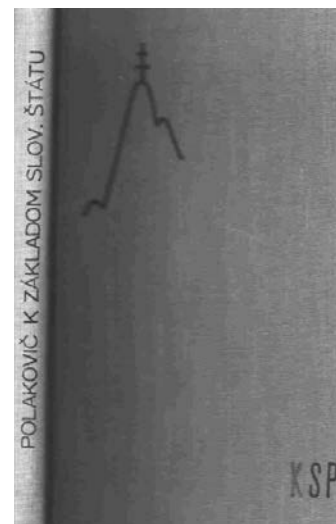
Takouto knihou, ktorá tu po tzv. prevrate mala vyjsť už aspoň v troch vydaniach, je kniha **Štefana Polakoviča K základom Slovenského štátu** z roku 1939. A to rovnako z historického hľadiska, aby po komunistickom vymývaní mozgov (ktoré stále pokračuje) tu mali súčasníci plasticky a z prvej ruky predstavenú politickú a duchovnú situáciu tých čias, ale aj z toho jednoduchého dôvodu, že je to kniha veľmi múdra. Okrem toho by slovenskí politici vyzbrojení znalosťou takejto literatúry ľahko a kvalifikovane odrážali nenávisťné útoky podsúvajúce nám rasizmus, ba dokonca už aj nacizmus. Celková debata o nacionalizme by nadobudla úplne inú podobu. No takéto niečo samozrejme inscenátorom a majiteľom peňazí absolútne nehralo a nehrá do karát. Stručné predstavenie tejto knihy považujte aj ako malý hold 14. marcu.

„Myšlienky pre vedenie národa a štátu možno čerpať len zo života národa. Veľkopanské gestá a namyslené rozhadzovanie hesiel svedčí o nepochopení života. Podrobiť sa zákonu prírody znamená byť ich pánom.“ „Z rodín toho istého pôvodu biologického vzniká národ. A zasa národ, ako i rodina, nie je tak biologickým zväzkom, ako skôr organizmom duchovným.“ „Osoba a jej cieľ je absolútny, kým národ je relatívny, t. j. je prostriedkom, ktorý má pomáhať osobe dosiahnuť jej cieľ.“ „Preto službu národu neslobodno zveličovať, lebo nie je absolútnym cieľom človeka.“ „Je isté, že kresťanstvo národ milovať nezakazuje, ba naopak, prikazuje, lebo kresťanstvo prikazuje všetko, čo je prirodzené.“

„Hovoria niektorí, že my, Slováci, sme citoví. To nie je chyba. To je veľká prednosť, lebo to znamená, že sme prirodzení, že intuitívne omnoho ľahšie chápeme pulz života a že máme k nemu omnoho pozitívnejší postoj.“ „Vodcovia majú preto také zákony vydávať, ktoré neodporujú zákonom duše národa.“ „Ducha nemožno kímiť hmotou. A čím kto viac hmoty do neho hádže, tým je prázdnejší a tupejší.“ „Preto odmietame i každý kozmopolitizmus ako útok na prirodzenosť ľudskú.“ „To, čo národ udržuje, je kultúrna tradícia a vedomie dejinnej postupnosti a súvislosti s predkami. Ak národ toto stratí, prestáva byť národom a vlieva sa automaticky do iného národného spoločenstva.“ „Spevavý slovenský národ akosi prestáva spievať svoje slovenské piesne, a veru nikto nikdy dostatočne neurčí, ako hlboko ranili slovenskú dušu v jej

svojráže české šlágre, ktorých cudzota sa rozťahuje ešte i dnes po našich dedinách.“

„De iure všetky rasy a všetky národy sú rovnocenné, a to na základe práva prirodzeného.“ „Všeobecne najvyšším zákonom preto nie je národ, ale mravná a duchovná formácia osôb v národe a skrze národ.“ „Fašizmus taliansky, tak ako ho ideologicky postavil pôvodca, možno si predstaviť len na pôde Talianska a v duchovnej jeho tradícii.“ „Nemecký národný socializmus nemožno si predstaviť inde ako v Nemecu.“ „V našom systéme, ktorý i na poli hospodárskom vyobcováva liberalizmus, približujeme sa talianskemu a nemeckému chápaniu robotníckej otázky, len s obmenou, že zásadnou líniou budú nám pápežské sociálne encykliky.“ „V dejinách ľudstva od doby prebudenia sa národného povedomia ešte nebol ani v jednom národe vybudovaný vzor kresťanského nacionalizmu.“

„Slovenský štát by bol vnútorne prislabý, keby mal žiť len akýmsi zahraničnopolitickým formulkám. Poslanie Slovenského štátu a národa musí byť služba duchovným hodnotám, lebo ony sú trvalé, lebo len ony sú dedičstvom ľudstva a len im hodno slúžiť životom i smrťou.“ „V čom spočíva toto duchovné poslanie v konkrétnej forme? Ak sa to aj niekomu bude zdať málo, ostávame pri tejto téze: poslaním slovenského národa je tvoriť kultúru všeobecnej hodnoty z domácich slovensko-národných predpokladov a tak prispievať k pravému kultúrnemu pokroku ľudstva vôbec. Chceme a musíme sa zapojiť do dejín ako vysoko kultúrny a teda duchovný činiteľ. Toto naše univerzálne a prirodzenoprávne poslanie je dostatočným dôvodom, aby našu vôľu po svojskej štátnosti každý plne rešpektoval.“

„Úzky vzťah k pôde urobil z nás národ neohraničenej plasticity, nenarušenej prirodzenosti a úprimnosti. V roľníkovi bola tisíc rokov skrytá duša národa: inšpirovala na jeho perách svojské zvukové vyjadrenie, tvorila perly nášho ľudového hudobného umenia a prejavovala sa vo farbistej harmónii krojov.“ „Filozof len objavuje štrukturálne bytostné zákony bytia a života, a ak k nim niečo pridáva, prestáva byť filozofom pravdy a stáva sa rojkom a fantasmom.“

Ján Litecký Šveda

Sloboda je silný magnet

Pokračovanie z 1. strany

Do školy ste začali chodiť v roku 1959. Pomohlo vám matkine členstvo v strane?

Ale kde. Matka nebola aktívna stranička. Skôr ma prenasledovala otcova minulosť.

Ako?

Nezobrali ma do pionierskej organizácie, na žiadne výlety, cítil som sa odstrkovaný, nežiadúci, vždy sa mi učitelia usilovali dokázať, že nič neviem, čo vo mne prebúdalo vzdor. Dokonca som začal byť zlý.

To bolo ešte na základnej škole?

Áno. Chcel som študovať v Budmericiach na strednej poľnohospodárskej škole, aj odtiaľ ma vyhodili. Odišiel som do bane v Prievidzi, ale pre plný stav ma neprijali. To bolo v roku 1969, zasa v tom najhoršom období. Odporúčali mi Ostravu, ale ani tam som sa nedostal k štúdiu. Ani na večernú školu. Keď ma prekádrali, dali mi pocítiť, kde je moje miesto.

Kde?

Mohol som robiť akurát na vagónoch, na povrchu, nie v bani. Fárať som ešte nemohol, bol som veľmi mladý.

Takže už po skončení základnej školy ste pracovali?

Presne tak. Dokonca deviatu triedu som dokončil až vo väzení.

Ako ste sa tam dostali?

Do mojich osemnástich rokov som robil vo Výstavbe ostravsko-karvinských dolů (VOKD). Vypracoval som sa na predáka, ale dostával som dosť podradné roboty, samé zmáhanie, stohy.

Uvažovali ste o tom, prečo?

Začínal som sa sám seba pýtať, prečo sa neviem nikde presadiť.

Hovorili ste niekedy o tom s otcom?

Nie. On nikdy o sebe nehovoril. Keď sa s mamou niekedy pohádali, tak mu nadávala do Nemcov. Zistil som však, že jeho rodina pochádzala z Hlohovca. Keď som mal dvanásť

Jozef Herman

rokov, kopal so švagrom studňu, do ktorej spadol a zostal na invalidnom dôchodku. Rodine robilo problémy užiť sa, nebol čas na ľutovanie sa. V Ostrave som bol dosť obľúbený, takže to ma držalo nad vodou. Dostal som sa k predáctvu, absolvoval som množstvo kurzov, aby som si obhájil pracovnú triedu, napokon som sa stal zámočníkom, čo v tomto prostredí znamenalo veľmi veľa. No keď som sa zoznámil s mojou budúcou prvou manželkou, chcel som odtiaľ odísť, hoci som mal s VOKD podpísanú desaťročnú pracovnú zmluvu. Chcel som sa zamestnať priamo v Ostrave na Hlubine, kde by som dostal vyšší plat. No a namiesto toho ma poslali na vojenčinu.

Vojenčina nie je väzenie. Alebo?

Nuž, stala sa taká vec, na ktorú som dávno zabudol. Mal som päťnásť rokov, keď som vo Sv. Juri išiel

s kamarátom Jurom Ježíkom a dievčatami z čaju. Vtedy sa tak hovorilo diskotekám. Stáli sme na Kollárovej ulici a ani sme nezbadali, že sa Juro od nás vzdialil. Neskôr som sa dozvedel, že Juro vykradol nejaký dom a nás ostatných obvinili zo spolupachateľstva. Udal nás Bohuš Kováč, lebo sme ho nechceli za kamaráta.

Vy ste si nevšimli, že Ježík nie je s vami?

Po zábave sme mali dobrú náladu a skôr som sa zaujímal o dievčatá, ako o Jura. Ale už o dva dni prišiel v tuzexových rifliach a nechcel povedať, odkiaľ ich má. Samozrejme, že nás zobrali a vypočúvali v Bratislave U dvoch levov. Tam nás poriadne zbili, hoci sme nevedeli nič o vykrádacke. No a na vojenčinu prišiel prípis, že ma v mojej neprítomnosti za spolupachateľstvo odsúdili na štrnásť mesiacov. Odtransportovali ma teda do Nového Sedla, kde som v drôtovej Žateckých železniarni balil betón.

A čo na to budúca manželka?

Už sme boli svoji. Bola rozvedená, mala jedno dieťa a pochádzala z Opavy. Keď ma zatvorili, napísala mi do väzenia, že sa chce rozvieť, že nemieni na mňa ďalej čakať. To nebol problém, prišiel papier, stačilo podpísať.

Tam ste si odsedeli trest a odkrútili aj vojnu?

Trest áno, ale vojnu nie. Do knižky mi napísali, že som prepustený na trvalú dovolenku. Už som vôbec nemusel ísť na vojnu. Ale keď som vychádzal z väznice v Novom Sedle, zástupca náčelníka mi povedal, nemysli si, do päť dní si späť. Ja na to, aspoň budem vedieť, za čo.

Prečo?

To neviem. Ale aj som bol naspäť. Na toho Nováka do smrti nezabudnem. Z väzenia som sa pobral do Karvinej, veď inde som nemal robotu. A v reštaurácii Na lodičkách si ma vystriehol eštebák Novák. Viem, že bol Slovák ale hovoril česky. Mal za úlohu ma vyprovokovať a ja som ho ako sviňu podrezal.

Rodinná fotografia. Malý Jozef na rukách mamky.

Foto archív

Čože?

No, bol som s dievčatami, bavili sme sa a on začal vyrývať. O väzení, až napokon vytiahol nôž, ktorým som ho potom podrezal. V zápisnici bolo uvedené, že rez bol len 2 mm od krčnej tepny. Na súde ukazoval, akú má jazvu. Tak som dostal paragraf 222 - ťažké ublíženie na zdraví a išiel som do lavy na štyri roky.

No to bola ohromná škola života?

V lave som sa skamarátil s Alexandrom Blštiakom. V šesťdesiatomsmom ušiel z republiky do Austrálie. V neprítomnosti ho za to odsúdili na tri roky. Keď mu zomrel otec, prišiel na pohreb, chytili ho a odsúdili na deväť rokov. Bol ženatý, manželku mal v Austrálii. On bol ako politický väzeň, ja nie. O ničom inom nehovoril, len aby sme ušli z tohto štátu. Dával mi školu, kde to vlastne žijem. Vedel o mne všetko. Bol Bratislavčan a na Kupeckého ulici bývala jeho sestra.

Napadlo vám emigrovať z republiky?

Začal som vážne uvažovať, že keď sa dostanem z väzenia, prejdeme tie hranice. Na vojne som sa naučil, čo sa robí so signálkami. Bol som narukovaný v Litoměřiciach, kde bola špeciálna výcviková škola hraničiarov, ale ja som bol ženista - záškodník. V Poľsku som im

odstavil všetky radary. Celý prístav, ani o tom nevedeli.

Kedy vás pustili z väzenia?

Po štyroch rokoch, v roku 1975. Práve sa búrala Petržalka, zamestnal som sa v panelárni, ktorá mala výbornú polohu z hľadiska môjho zámeru. Stála pri hraniciach. Robil som im tam dosť zle. Prepájal som signálky, ale nikdy ma nechytli. Domky sa búrali tankom a s Alinom sme sa dohodli, že ho použijeme na útek. Dostali sme sa doňho a mysleli sme si, že s tým tankom prebehneme. Môžu strieľať koľko chcú, prebehneme. Išlo o vzdialenosť asi 1,5 km. Mali sme všetko vyhladené,

rovina veľká, ale mohli strieľať. Vymyslené sme to mali dobre, ibaže tank sa nám nepodarilo naštartovať. Tridsaťpäťky tanky ovládam, viem, že sa štartujú vzduchom alebo elektrikou, ale elektriku sme nemali a kyslíkové fľaše pod sedačkou neboli. Tak sme sa stiahli a vymysleli sme si útek cez Poľsko.

Do Poľska nebol problém dostať sa, ale čo ďalej?

Lenže ja som nikdy nevlastnil pas. Prechod sa nám podaril a v Košaline sme mali všetko ostatné dohodnuté. Košalina sa nachádza na pobreží a Nemci, ktorí tam zostali po druhej svetovej vojne, volali ich Kašuby, sa zaoberali lovom rýb. Cez austrálske veľvyslanectvo sme mali vybavené, že nás vyvedú z teritoriálnych vôd a tam nás preberú Švédi. Boli však veľké vlny a nedokázali sme sa cez ne dostať, zamerali nás a chytili. V roku 1980 ma teda doktorka Hercegová odsúdila na tri roky súdnej samoväzby, čo som sa čudoval. Bol som prvotrestanec v tejto kategórii a ona mi dala recidívu. Odvolali sme sa a krajský súd v Bratislave zrušil rozsudok. Oboch nás odsúdili na dva roky za útek a odsedeli sme si ich v Leopoldove. No nezmierili sme sa s myšlienkou zostať. Znovu sme plánovali útek. Stratil som všetko, bol som odhodlaný sa aj prestrieľať.

Eva Zelenayová

Dokončenie v budúcom čísle

Na chate s kamarátmi.

Foto archív

Úryvok z pripravovanej knihy Spomienky starého Trnavčana II

Čudná doba

Na začiatku tej čudnej doby som bol ešte malý chlapec. Pri našom dome na Bratislavskej ceste bol na drevenom stĺpe elektrického vedenia namontovaný miestny trnavský rozhlas. Takmer každý deň v ňom vysielali hlásenia. V našej záhrade som načúval, ako sa najprv ozvali budovalateľské piesne a potom vyhlasovali mená a priezviská roľníkov, ktorí dobrovoľne nechceli odovzdať svoje polia do Jednotných roľníckych družstiev, ktoré sa u nás zakladali podľa vzoru sovietskych kolchozov. Veľkú časť tých polí zdedili roľníci po svojich predkoch. Lopotili na nich ich otcovia dedovia aj pradedovia a teraz na nich drelí oni, často aj s celou rodinou.

Vládcom štátu nezaujímalo, že tí roľníci v pote tváre svojej dorábali chlieb, ktorí jedli aj predstavitelia KSČ. Keď roľníci nechceli svoje polia odovzdať dobrovoľne, odrazu sa z nich stali nepriatelia nášho zriadenia. Metódy, ako ich prinútiť vstúpiť do Jednotného roľníckeho družstva boli často aj podlé a kruté.

Strýko, ktorý pochádzal z Malej Mače – to je dedina pri Sládkovičove – mi po mnohých rokoch rozprával, ako v ich dedine prinútili roľníkov, ktorí sa vzpierali vstupu do JRD k poslušnosti.

Raz večer prišlo do ich dediny veľké nákladné auto zakryté plachtou a ďalšie osobné auto plné policajtov. Tí pozbierali všetkých roľníkov, ktorí odmietli podpísať vstup do družstva a nahnali ich do nákladného auta. Ozbrojení policajti si medzi nich posadali a do kabíny sa vedľa šoféra posadil predseda zakladaného družstva. Policajti zatiahli plachtu a bez toho, aby im prezradili cieľ cesty ich v úplnej tme viezli celú noc.

Nad ránom auto zastalo a policajti ich vyhnali von. Ocitol sa na kraji lesíka, pri ktorom bol natiahnutý plot z ostnatého drôtu. Pred plotom bol stolík, za ktorým sedel muž v uniforme sovietskeho dôstojníka. Vedľa neho stál sovietsky vojak s puškou. Dôstojník mal pred sebou akési papiere a keď predseda Jednotného roľníckeho družstva

predstúpil pred neposlušných roľníkov, povedal: - Teraz sme na hranici Sovietskeho zväzu. Kto z vás podpíše, že odovzdáva všetku pôdu a dobrovoľne vstupuje do JRD, môže sa vrátiť do auta. Kto však nepodpíše, pôjde do gulagu v Sovietskom zväze.

Roľníci mali doma ženy a deti a chceli sa k nim vrátiť. Preto podpísali všetci, do jedného.

Keď ich znovu naložili, nákladné auto vyrazilo na cestu. Asi po pol hodine sa auto zastavilo a roľníkov z neho vyhnali von.

Na ich prekvapenie stáli na námestíčku v rodnej dedine pred kostolom. To auto ich celú noc vozilo po okolí Sládkovičova a celé to divadielko bol dopredu nachystaný podvod.

Ak by urobil nejaký podvod jeden človek, bol by súdne stíhaný. Tento podvod sa však uskutočnil pod záštitou štátu a preto nemohol byť potrestaný. Podpisy roľníkov na zmluve zostali v platnosti.

Vojtech Ottmar

Vľavo Vojtech Ottmar na Smolenickom zámku s priateľmi z PV ZPKO.

Foto Vlastimil Morávek

Éra duchovnej biedy

Som veľmi rád, že vychádza časopis Svedectvo. Že sú ľudia, ktorým nebolo a nie je ľahostajné, čím mnohí ľudia, ktorí v tejto krajine žili a žijú museli prejsť, čo prežili, čo vytrpeli, ba mnohí zaplatili tým najcennejším – životom. Častokrát len preto, že zostali verní Bohu i sebe, že túžili po ozajstnej slobode a odmietli ateizáciu spoločnosti pod vedením komunistickej strany v rokoch 1945 až 1989. Teda v časoch komunistickej zlovoľe.

Svedectvo tých, ktorí tieto „zlaté časy“ budovania „spravodlivej, beztriednej“ a bezbožnej spoločnosti prežili, naháňa hrôzu aj po desaťročiach a ostáva varovaním aj do budúcnosti. Tak, ako aj svedectvo, rozprávanie tých, ktorých som poznal najlepšie, mojich starých rodičov. Viedli ťažký život veriacich katolíkov, ale aj majetných sedliakov (kulakov). V neprestajnom strachu, neistote, ponižovaní, psychickom nátlaku, vyhrážaní, vláčení

Brána leopoldovskej väznice.

Foto archív

po súdoch. Prežili aj dva roky väzenia.

Som presvedčený, že len viera v Boha, ktorú si zachovali, Ktorému dôverovali a ku Ktorému sa o ochranu utiekali im, ako aj mnohým iným, pomohla bez ešte väčšej ujmy prežiť tieto

kruté časy neľudského komunistického teroru v duchu pravdivého: Kto stratil majetok, stratil veľa. Kto stratil slobodu, stratil mnoho. Kto stratil vieru, stratil všetko.

„Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravidlo hovoriť, radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami.“ (Mt 5, 11-12)

Vyslovujem vám srdečné ďakujem, že v časoch tzv. demokracie, slobody, ľudských práv, hmotného blahobytu, ale aj duchovnej biedy, keď mnohí sa stávajú otrokmi konzumu, prinášate mnohé krásne svedectvá životov ľudí, ktorí vo svojej viere, dôvere v Boha napriek všetkému utrpeniu v sebe nepošliapali Jeho obraz, na ktorý boli stvorení a nespreneverili sa svojmu poslaniu k večnosti v láske a pravde.

Jozef Špak

Recept na voľby

V poslednom čase sa hovorí o zániku našej organizácie. Niektorí argumentujú tým, že ľudia, ktorí boli prenasledovaní a väznení už pomaly vymierajú. Je chvályhodné od potomkov prenasledovaných a väznených bývalým režimom, že sa chcú ďalej zapájať do aktivít, ktoré naša organizácia vykonáva. Lebo napriek tomu, že pomaly uplynú 25 rokov od novembra 1989, ešte stále neboli dokončené jeho ideály. Príčin bolo a je dosť. A práve títo ľudia môžu robiť osvetu medzi obyvateľmi, rozprávať, čo strašné prežili ich rodičia a oni s nimi. Veď i v súčasnosti do čelných pozícií štátu sa dostávajú bývalí členovia komunistickej strany a ich sympatizanti. A práve od nás, takto zmýšľajúcich ľudí závisí, či budeme mať ďalej prezidenta s komunistickou minulosťou, alebo aj našim pričinením sa tam dostane človek bez nej.

Trochu ma mrzí, že pár týždňov pred prezidentskými voľbami sa čelní predstavitelia PV ZPKO nevyjadrili, koho voliť či nevoliť. Viem, že by ich kritizovali ľudia, ktorým sa to nehodí. Ale myslím si, že by to za to stálo. Veď sa bude rozhodovať o osobe, ktorá bude stáť na čele štátu päť rokov. Zamyslíme sa nad tým, že možno do konca volebného obdobia nového prezidenta už nebude žiť nikto z tých, čo boli prenasledovaní a väznení pred rokom 1989...

Ďalšia vec, ktorá ma zaujíma je skutočnosť, že po každých parlamentných voľbách sa hovorí, že žiadna vláda nechce do svojho programového vyhlásenia zahrnúť ideály, ktoré sú blízke PV ZPKO. K tejto téme sa vyjadril aj Mikuláš Tóth vo Svedectve č.1. Ja vidím viac dôvodov, prečo je to tak. Svoje priority presadzujeme až po voľbách a je jedno, či je pri moci

pravica alebo ľavica. Veď politici nás potrebujú iba počas volieb. Východisko vidím v tom, že sa vytýpuje jedna pravicová strana, ktorá má najbližšie k našim ideálom a dohodne sa s ňou spolupráca, či už bude vo vláde alebo v opozícii. Hlavne, aby do svojho volebného programu zahrnula priority PV ZPKO. Na druhej strane PV ZPKO by takúto stranu propagovali medzi svojimi členmi i prostredníctvom mesačníka Svedectvo. Ale stále treba povedať, koho voliť a koho nie. Prvá príležitosť sa ponúka pri prezidentských voľbách.

František Juhász

PRIPOMÍNAME SI

Významného životného jubilea 75 rokov sa 1. januára 2014 dožila podpredsedníčka PV ZPKO Anna FODOROVÁ. Jubilantke do ďalších rokov prajeme veľa zdravia a energie aj na prácu pre politických väzňov.

V marci si pripomínáme životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

45 rokov

Szatmáry Marcel, Spišské Vlachy 12.3.1969
Schweighofer Igor, Bratislava 17.3.1969

50 rokov

Rakáčová Dana, Košice 12.3.1964

60 rokov

Gavelová Božena, Levoča 1.3.1954

65 rokov

Uličný Miroslav, Krompachy 4.3.1949
Laceková Margita, Pata 26.3.1949
Filipová Ľudmila, Topoľčany 31.3.1949

70 rokov

Plšek Eduard, Hlohovec 2.3.1944

75 rokov

Tihláríková Alžbeta, Senica 25.3.1939
Halášová Marta, Hlohovec 13.3.1939
Mešťanová Mária, Banská Bystrica 21.3.1939

Piliar Ivan, Banská Bystrica 19.3.1939

80 rokov

Kubiš Imrich, Špačince 19.3.1934
Maková Anna, Banská Bystrica 22.5.1934

81 rokov

Bílek Ján, Jablonov 27.3.1933

82 rokov

Malacký Anton, Šenkvice 3.3.1932
Lechman Ján, Košice 27.3.1932
Štefanová Anna,

Spišská Nová Ves 9.3.1932
Brziak Dušan, Spišská Nová Ves 16.3.1932

Jablonický Štefan, Lakšárska Nová Ves 1.3.1932

Barta Alexander, Bádice 20.3.1932

83 rokov

Bajtoš Emil, Spišský Štvrtok 10.3.1931
Repáková Mária, Levoča 11.3.1931
Panáč Jozef, Hvozdnica 11.3.1931
Lauko Jozef, Sv. Anton 25.3.1931
Sidorová Mária, Banská Bystrica 16.3.1931

84 rokov

Čuraj Jozef, Ing., Svederník 19.3.1930
Kenyeréš Ján, Ružomberok 29.3.1930
Homola Július, Ing., Topoľčianky 15.3.1930

85 rokov

Bahno Cyril, Banská Bystrica 4.3.1929

86 rokov

Fritz Fridrich, Martin-Záturčie 4.3.1928

87 rokov

Nová Alžbeta, Šípkov 25.3.1927
Chlepko Ján, Ružomberok 25.3.1927
Sobotová Emília, Nitra 14.3.1927
Zsolnai František, Valaská 16.3.1927

90 rokov

Elena Brodňanská, Košice 20.3.1924
Vacula Rudolf, Nitra 22.3.1924

91 rokov

Hlavatá Františka, Bratislava 3.3.1923

92 rokov

Tkáč Ladislav, Spišské Vlachy 29.3.1922

93 rokov

Žigová Jozefína, 27.3.1921
Nové Mesto nad Váhom

97 rokov

Lachová Magdaléna, Trenčín 22.3.1917

Jubilantom srdečne blahozeláme.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Pekáriková Ľudmila, Prešov 13 EUR
Margetínyová Oľga, Hlohovec 100 EUR

Baňas Štefan, Martin 3 EUR

Daňo Štefan, Slávnica 50 EUR

Červeňanová Renáta 60 EUR

Búzová Oľga, Bratislava 13 EUR

Tomčová Rozália, Klokočov 5 EUR

Jablonický Štefan, Lakšárska Nová Ves 5 EUR

Dečo Jozef, Bratislava 11 EUR

Hlubík Pavel, Bratislava 8 EUR

Hakelová Lýgia, Bratislava 20 EUR

Matovičová Anna, Bratislava 11 EUR

Markuliak Martin, Bratislava 5 EUR

Matysová Dagmar, Limbach 10 EUR

Labo Šebastian, Trnava 11 EUR

Miček Jozef 20 EUR

Lexman Pavel, Bánovce nad Bebravou 8 EUR

Červenák Ján, Nitra 3 EUR

Hatala Ľubomír, Prievidza 70 EUR

Poldauf Alojz, Ing., Žiar nad Hronom 12 EUR

Neštrák Ľubomír, Ing., Sereď 30 EUR

V.Ď. Sereď 100 EUR

Darcom úprimne ďakujeme.

Oznam

Predsedenstvo PV ZPKO oznamuje, že od 1.marca 2014 úradné hodiny v kancelárii na Obchodnej ulici č. 52 v Bratislave upravuje takto:

Pondelok od 9,00 do 13,00 hod.
Streda od 9,00 do 13,00 hod.

Oznámenie

Regionálna organizácia PV ZPKO v Banskej Bystrici oznamuje svojim členom a priaznivcom, že kancelária sa presťahovala zo Skuteckého č. 4 na Tatranskú ulicu č. 10 v Banskej Bystrici, do budovy bývalej základnej školy, sektor C, druhé poschodie č.dv. 8.

Jelena Boboková
predsedníčka RO PV ZPKO
Banská Bystrica

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 84 rokov, 19. januára 2014, zomrela dlhoročná pracovníčka Regionálnej pobočky PV ZPKO v Prievidzi **Mária HAMPELOVÁ**. Posledná rozlúčka sa konala 22. januára 2014 na cintoríne v Prievidzi.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť.

Oprava

● Vo Svedectve č.2 sme na 13. strane omylom uviedli, že išlo o rodný dom Pavla Valenta. Správne malo byť rodiny Dankovej. A namiesto mená Pavol Ziman, malo byť meno Pavol Valent. Čitateľom sa za chyby ospravedľujeme.

● Ospravedľujeme sa tiež pozostalým Ing. Antona Andreánskeho, ktorému sme vo Svedectve č. 11/2013 uviedli omylom meno Andrej.

Redakcia

STALO SA

■ **7. marca 1976** zomrel v Ríme pápežský prelát Dr. Štefan Náhalica, jeden z hlavných zakladateľov Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme s jeho vydavateľstvom.

■ **7. marca 1994** zomrel v Ružomberku bývalý profesor teologickej morálky v Spišskej Kapitule, potom komunistickým režimom prenasledovaný kňaz Ladislav Hanus. Po prepustení z najprísnejšieho väzenia vydával samizdatový časopis Orientácia a napísal niekoľko základných diel kresťanskej filozofie.

■ **11. marca 1939** prezident republiky Hácha vymenoval novú slovenskú vládu na čele s Karolom Sidorom.

■ **11. marca 1960** komunistická polícia zatkla a uväznila tajne vysväteného biskupa, jezuitu Jána Chryzostoma Korca. Biskup Korec bol 20. mája odsúdený Krajským súdom v Bratislave (predseda senátu Ervín Polakovič) „pre velezradu“ na 12 rokov väzenia, stratu občianskych práv a vypovedanie zo Západoslovenského kraja. Väznili ho v Prahe na Pankráci a potom vo Valdiciach pri Jičíne až do 24. februára 1968.

■ **13. marca 1939.** Už v noci z 12. na 13. marca Dr. Keppler dostal z Berlína príkaz urobiť všetko, aby sa Slovensko osamostatnilo. Preto sa obrátil na zosadeného predsedu vlády J. Tisu s pozvaním na rozhovor ku kancelárovi Nemecka A. Hitlerovi. Tiso dve prvé posolstvá odmietol. Ale keď prišiel tretí posol s pozvaním, overným nemeckým konzulom v Bratislave E. von Druffelom, Tiso sa pobral do Bratislavy a predložil vec na rozhodnutie predsedovi vlády Sidorovi, predsedovi Slovenského snemu Sokolovi a členom predsedníctva HSĽS-SSNJ. Zišli sa všetci členovia Užšieho predsedníctva HSĽS-Strany slovenskej národnej jednoty, členovia vlády a členovia predsedníctva Slovenského snemu. Títo ústavní a politickí predstavitelia Slovenska rozhodli, že Tiso má pozvanie prijať, vypočuť Hitlera, ale každé rozhodnutie rezervovať Snemu Slovenskej krajiny.

Tisu prijal nemecký kancelár Adolf Hitler. Rozhovor trval 75 minút. Vo

zvyčajnom monológu Hitler Tisovi oznámil, že sa rozhodol likvidovať „zvyšné Česko“ (Resttschechei), ale že jeho záujmy sa končia pri Karpatoch. Ak sa Slovensko rozhodne pre samostatnosť, on je ochotný uznať ju a zaručiť Slovákom ich nezávislosť. Tiso Hitlerovi odpovedal, že ľutuje, ale nie je v stave urobiť nijaké rozhodnutie v tejto veci, lebo to patrí výlučne do kompetencie Slovenského snemu.

■ **14. marca 1939** o 9. hodine prišiel Tiso do Bratislavy a hneď zreferoval ústavným a politickým činiteľom, ktorí ho vyslali do Berlína, aká je tam situácia. O 10.57 h Snem Slovenskej krajiny otvoril svoje mimoriadne zasadanie, na ktorom sa zúčastnilo 57 poslancov z celkového počtu 63.

Predseda Snemu Martin Sokol vyzval poslancov, aby hlasovali, či sú za samostatný slovenský štát, alebo nie. Všetci prítomní poslanci povstaním zo svojich miest odhlasovali utvorenie samostatného slovenského štátu.

Po krátkej prestávke predseda Snemu Dr. Sokol predložil na schválenie Zákon zo dňa 14. marca 1939 o samostatnom štáte Slovenskom, ktorý právne kodifikoval vyhlásenie samostatnosti a pretvoril Snem Slovenskej krajiny na zákonodarný Snem Slovenského štátu. Potom prišlo k vymenovaniu prvej vlády Slovenského štátu. Tvorili ju: Dr. Jozef Tiso ako predseda vlády a ministri Dr. Vojtech Tuka (podpredseda vlády), Karol Sidor (vnútro), Ferdinand Čatloš (národná obrana),

Jozef Sivák (školsťvo), Gejza Medrický (hospodárstvo), Dr. Ferdinand Ďurčanský (zahraničie), Dr. Gejza Fritz (pravosúdie), Dr. Mikuláš Pružinský (financie), Július Stano (doprava a verejné práce).

■ **23. marca 1939** maďarské vojenské jednotky napadli územie Slovenskej republiky tromi prúdmi z územia Podkarpatskej Rusi, ktorú krátko predtým začali okupovať.

■ **23. marca 1948** Slovenská národná rada schválila nové nariadenie č. 7/1948 o pracovných útvaroch, ktoré sa vlastne stali táborami nútených prác. Občanov tam uvrhovali bez súdneho pokračovania, iba na príkaz trojčlennej komisie poverenctva vnútra. Väzni v nich trpeli často v neľudských podmienkach, ba mnohí aj zahynuli. Podobnými táborami v celej ČSR postupne prešlo asi 80 000 občanov.

■ **27. marca 1996 Národná rada SR po opätovnom prerokovaní schválila zákon č. 125/1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Zákon nariadil uložiť do vstupnej haly parlamentu pamätnú tabuľu s nápisom: Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka.**

■ **31. marca 1971** krajské správy a Hlavná správa ŠtB zaregistrovali v tomto prvom štvrtroku získanie 81 nových tajných spolupracovníkov, čo znamenalo splnenie plánu na 156,8 %.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíme by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **4000128109/3100, špecifický symbol: 1212**, alebo sa kontaktujú na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo.

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ SOCIALISTICKEJ REPUBLIKY

Úseľ: civilnosprávnýC. j. VVS/3-131/3193/1982Bratislava, 26. novembra 1982

R o z h o d n u t i e

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky v Bratislave podľa § 15 zákona SNR č. 206/1968 Zb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva Slovenskej socialistickej republiky v spojení s § 7 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) zákona č. 194/1949 Zb. o nadobúdaní a strácaní československého štátneho občianstva v znení zákona číslo 72/1958 Zb. o d n í m a štátne občianstvo Slovenskej socialistickej republiky Sebastianovi L a b o v i, narodenému 19. 6. 1931 vo Valašskej Belej, v ČSSR naposledy bytom: Bratislava, Belehradská 10, t.č. bytom: 5400 Koblenz, Jesuitenplatz 4, NSR.

Stratou štátneho občianstva Slovenskej socialistickej republiky stráca menovaný podľa § 1 ods. 2 zákona SNR číslo 206/1968 Zb. aj štátne občianstvo Československej socialistickej republiky.

O d ť o v o d n e n i e

Sebastian Labo dňa 15. 9. 1963 vycestoval s cestovnou kanceláriou Čedok do Tunisu. V stanovenom termíne sa nevrátil do ČSSR a od 24. 10. 1963 sa zdržuje v cudzine, od roku 1974 v Nemeckej spolkovej republike, bez povolenia československých úradov.

Je zodpovedným redaktorom a vedúcim edičného strediska "Pro Fratribus" v Koblenzi v NSR, ktoré vydáva bulletin "Pro Fratribus" v nemeckom jazyku. Obsah článkov bulletinu je štvavým ohováraním socialistickeho štátneho a politického systému,

- 2 -

uplatňovania ľudských práv a náboženskej slobody v štátoch svetovej socialistickej sústavy.

V osobitnom čísle ako príloha k bulletinu č. 25-27/78 sú uverejnené články, ktoré útočia na realizáciu slobody zhromažďovania a spoločovania občanov a náboženskej slobody v ČSSR, tendenčne sa v nich vykladajú ustanovenia Ústavy ZSSR, doplňujúce karikatúry urážajú štátnych a politických predstaviteľov niektorých štátov svetovej socialistickej sústavy.

Vykonaním funkcie zodpovedného redaktora publikačného prostriedku, ktorý verejne hanobí štátny a politický systém ČSSR, ďalších štátov svetovej socialistickej sústavy a ich čelných predstaviteľov, vyvíja menovaný nepriateľskú činnosť proti ČSSR. Takouto svojou činnosťou porušuje záujmy ČSSR v cudzine a vernosť k svojmu domovskému štátu, čo je nezlučiteľné s príslušnosťou k tomuto štátu, teda s československým štátnym občianstvom.

Vykonávaním nepriateľskej činnosti proti ČSSR a skutočnosťou, že Sebastian Labo sa zdržiava v cudzine nepretržite po dobu dlhšiu ako 5 rokov bez platného československého dokladu, oprávňujúceho na pobyt v cudzine, sú dané podmienky pre odňatie mu štátneho občianstva v zmysle ustanovení uvedených vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní r o z k l a d Ministerstvu vnútra Slovenskej socialistickej republiky v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Riaditeľ odboru všeobecnej
vnútornej správy
JUDr. Štefan K u s ý

